

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

LUDWIK PISARSKI
ORCID: 0000-0002-1130-745X
ludwik.pisarski@ujk.edu.pl

Przedsiębiorczy uniwersytet publiczny. Spojrzenie z perspektywy regulacji prawnych

Entrepreneurial Public University: Perspective of Legal Regulations

WPROWADZENIE

Według szeroko akceptowanego w literaturze poglądu przedsiębiorczy uniwersytet przyczynia się do postępu gospodarczego, technologicznego i społecznego poprzez generowanie kapitału ludzkiego, społecznego i przedsiębiorczego¹. To właśnie wyzwalenie tego mechanizmu stanowi istotę trzeciej misji, będącej uzupełnieniem tradycyjnych ról uniwersytetu polegających na kształceniu i prowadzeniu badań naukowych².

Uniwersytety publiczne odgrywają ważną rolę, przyczyniają się bowiem do wzrostu i międzynarodowej konkurencyjności gospodarek oraz do tworzenia miejsc pracy poprzez transfer technologii i komercjalizację wyników badań³.

¹ H. Etzkowitz, *Tech Transfer, Incubators Probed at Triple Helix III*, "Research Technology Management" 2000, vol. 4(6), s. 4–5.

² H. Etzkowitz, M. Klofsten, *The Innovating Region: Toward a Theory of Knowledge-Based Regional Development*, "R&D Management" 2005, vol. 35(3), s. 243–255.

³ C. Forliano, P. De Bernardi, D. Yahiaoui, *Entrepreneurial Universities: A Bibliometric Analysis Within the Business and Management Domains*, "Technological Forecasting and Social Change" 2021, vol. 165; C. Mascarenhas, C.S. Marques, A.R. Galvão, G. Santos, *Entrepreneurial University: Towards a Better Understanding of Past Trends and Future Directions*, "Journal of Enterprising Communities" 2017, vol. 11(3), s. 316–338.

Ponadto sprzyjają rozwojowi gospodarczemu i społecznemu regionów⁴ oraz kształcą kadry zdolne do mierzenia się z niepewnością i złożonością⁵. Rozwojowi przedsiębiorczych uniwersytetów publicznych sprzyja presja zewnętrzna. Jednostki te są aktywnie zachęcane do dążenia do uzyskania statusu podmiotu przedsiębiorczego, a tym samym do uaktywnienia realizacji trzeciej misji, ale także zarówno do reagowania na zmieniające się oczekiwania studentów, którzy mogą działać jako przyszli agenci zmian w społeczeństwie, jak i do radzenia sobie z wyzwaniami związanymi z finansowaniem zadań przypisanych tym jednostkom publicznym⁶. Stymulatory do tego rodzaju aktywności uniwersytetów publicznych można odnaleźć w systemie prawa.

Dlatego celem tego opracowania jest rozpoznanie zbioru regulacji prawnych odnoszących się do realizacji trzech misji uniwersytetów publicznych, które łącznie ujmowane są w koncepcji uniwersytetu przedsiębiorczego. Zasadnicze pytanie, na jakie postanowiono odpowiedzieć, dotyczy tego, czy otoczenie prawne w Polsce sprzyja realizacji misji uniwersytetu przedsiębiorczego przez uniwersytety publiczne, a zatem stwierdzenie tego, co w myśl literatury⁷ stanowi istotny problem doktryny administracji publicznej, a mianowicie czy działania podejmowane przez instytucje publiczne (tu: uniwersytety publiczne) są symetryczne z tymi przewidzianymi w regulacjach prawnych. Udzielenie odpowiedzi na zawarty w tym pytaniu problem badawczy jest ważne, zwłaszcza gdy zauważyć, że zjawisko zwrotu rozwoju uniwersytetu publicznego w kierunku nadawania mu atrybutów przedsiębiorczej organizacji obserwuje się niemal na całym świecie, w tym w Polsce.

Na potrzeby przeprowadzonych badań uniwersytet publiczny zdefiniowano jako uczelnię wyższą dysponującą zapleczem dydaktycznym i badawczym, która jest uprawniona do nadawania stopni naukowych i równocześnie znajduje się w wykazie uczelni publicznych nadzorowanych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. Publiczny charakter tak rozumianego uniwersytetu oznacza, że zasadnicza część uzyskiwanych przez niego środków na działalność

⁴ M. Guerrero, D. Urbano, A. Fayolle, M. Klofsten, S. Mian, *Entrepreneurial Universities: Emerging Models in the New Social and Economic Landscape*, "Small Business Economics" 2016, vol. 47(3), s. 551–563.

⁵ A.A. Gibb, P. Hannon, *Towards the Entrepreneurial University*, "International Journal of Entrepreneurship Education" 2006, vol. 4(1), s. 73–110.

⁶ D.B. Audretsch, M. Belitski, *Three-Ring Entrepreneurial University: In Search of a New Business Model*, "Studies in Higher Education" 2021, vol. 46(5), s. 977–987; H. Etzkowitz, *Tech Transfer...*; M. Klofsten, A. Fayolle, M. Guerrero, S. Mian, D. Urbano, M. Wright, *The Entrepreneurial University as Driver for Economic Growth and Social Change – Key Strategic Challenges*, "Technological Forecasting and Social Change" 2019, vol. 141.

⁷ A. Żywicka, *W sprawie redefinicji funkcji administracji gospodarczej w warunkach społecznej gospodarki rynkowej (na przykładzie funkcji administracji miar)*, „Annales UMCS sectio G (Ius)" 2017, vol. 64(1), s. 265–276.

pochodzi z budżetu państwa⁸. Natomiast działalność przedsiębiorcza tak rozumianego uniwersytetu publicznego jest rozumiana jako każde zachowanie, które wykracza poza tradycyjne zadania edukacyjne i badawcze, ma charakter innowacyjny, niesie za sobą element ryzyka i prowadzi do korzyści finansowych⁹.

UNIwersytet PRZEDSIĘBIORCZY – FUNDAMENT REALIZACJI TRZECIEJ MISJI

Koncepcja uniwersytetu przedsiębiorczego uważana jest za dobrze ugruntowaną w literaturze¹⁰. Od 1983 r., a zatem od momentu ukonstytuowania się w badaniach naukowych, koncepcja przedsiębiorczych uniwersytetów przyciągnęła uwagę badaczy ze Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Włoch, Hiszpanii, Niemiec i innych krajów europejskich, którzy wnieśli swój wkład w dyskurs, publikując liczne artykuły na ten temat¹¹.

Do tej pory zbadano szereg zjawisk, które stanowią komponenty uniwersytetu przedsiębiorczego, w tym m.in. czynniki potencjału przedsiębiorczego¹², edukacji w zakresie przedsiębiorczości, przedsiębiorczości studenckiej, działalności inkubatorów przedsiębiorczości¹³. Już na tej podstawie można stwierdzić, że jego istota wykracza poza tradycyjnie kojarzoną z przedsiębiorczością uczelni komercjalizację wyników badań¹⁴.

Ponadto, co stanowi zarazem czynnik zachęcający zarządzających uniwersytetami publicznymi do wkraczania na ścieżkę przedsiębiorczości, w wielu publikacjach potwierdzono korzyści płynące z przedsiębiorczego zachowania uniwersytetu¹⁵.

⁸ A. Pisarska, *(Nie)stabilność uniwersytetów publicznych. Optyka koncepcji uniwersytetu przedsiębiorczego*, Kielce 2023, s. 9.

⁹ M. Klofsten, A. Fayolle, M. Guerrero, S. Mian, D. Urbano, M. Wright, *op. cit.*; C. Henry, K. Lahikainen, *Exploring Intrapreneurial Activities in the Context of the Entrepreneurial University: An Analysis of Five EU HEIs*, "Technovation" 2024, vol. 129.

¹⁰ H. Etkowitz, *Tech Transfer ...*; M. Klofsten, A. Fayolle, M. Guerrero, S. Mian, D. Urbano, M. Wright, *op. cit.*

¹¹ M.F. Arroyabe, M. Schumann, C.F.A. Arranz, *Mapping the Entrepreneurial University Literature: A Text Mining Approach*, "Studies in Higher Education" 2022, vol. 47(5), s. 955–963; C. Forliano, P. De Bernardi, D. Yahiaoui, *op. cit.*; A. Starostina, V. Bugro, V. Kravchenko, G. Gatto, N. Kochkina, *Entrepreneurial University: Exploring Its Essence, Phases of Development, and Operating Mechanism during Wartime in Ukraine*, "International Journal of Educational Development" 2023, vol. 103.

¹² D.B. Audretsch, *From the Entrepreneurial University to the University for the Entrepreneurial Society*, "Journal of Technology Transfer" 2014, vol. 39(3), s. 313–321.

¹³ A.A. Gibb, P. Hannon, *op. cit.*; D.S. Siegel, M. Wright, *Academic Entrepreneurship: Time for a Rethink?*, "British Journal of Management" 2015, vol. 26(4), s. 582–595.

¹⁴ C. Henry, K. Lahikainen, *op. cit.*

¹⁵ H. Etkowitz, A. Webster, C. Gebhardt, B.R.C. Terra, *The Future of the University and the University of the Future: Evolution of Ivory Tower to Entrepreneurial Paradigm*, "Research Policy" 2000, vol. 29(2), s. 313–330; M. Guerrero, D. Urbano, A. Fayolle, M. Klofsten, S. Mian, *op. cit.*;

Jednak, na co zwraca się uwagę, nadawanie statusu przedsiębiorczego w przypadku uniwersytetu publicznego odbywa się etapowo. H. Etzkowitz sugeruje, że istnieją trzy główne etapy, przez które przechodzi uniwersytet publiczny chcący osiągnąć status uniwersytetu przedsiębiorczego¹⁶. Etap pierwszy obejmuje wyznaczenie celów przez uniwersytety, aby uznać je za bardziej niezależne podmioty niż biurokratyczne organizacje polegające na pomocy rządu. Ten początkowy etap oznacza, że uniwersytet zmienia swój strategiczny pogląd, aby rozważyć alternatywne źródła finansowania i działania biznesowe. Etap drugi obejmuje uniwersytety wykorzystujące swoją własność intelektualną do celów komercyjnych. Tradycyjne uniwersytety koncentrowały się bardziej na rozpowszechnianiu wiedzy, natomiast przedsiębiorcze uniwersytety działają bardziej jak biznes. Oznacza to, że tworzą biura transferu technologii i centra przedsiębiorczości. Etap trzeci polega na tym, że uniwersytet bardziej łączy się ze swoją społecznością, aby wypełnić lukę między środowiskiem akademickim a praktyką. Pomaga to budować poczucie relacji między uniwersytetem a szerszą społecznością. Uczelnie, które działają w sposób przedsiębiorczy, są w stanie przekształcać firmy i życie ludzi w społeczności¹⁷.

Uniwersytety postrzegają przedsiębiorczość jako sposób na budowanie pewności siebie, pracy zespołowej i umiejętności rozwiązywania problemów¹⁸. Wynika to z faktu, że wcześniej kładziono niewielki nacisk na nauczanie uniwersyteckie na temat małych firm i zakładania własnej działalności gospodarczej, ale zmieniło się to ze względu na popularność edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Dlatego też zaszczepianie poczucia inicjatywy i swobodnego myślenia jest jedną z cech charakterystycznych edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Jest to istotne w przypadku zwiększającej się liczby miejsc pracy związanych z gospodarką opartą na wiedzy, w której ważne są autonomia i samodzielność. Potwierdzają to T. Minola, D. Donina i M. Meoli, którzy na podstawie badania studentów europejskich uniwersytetów stwierdzili, że internacjonalizacja była ważnym powodem, dla którego studenci angażowali się w przedsiębiorczość¹⁹. Dlatego coraz ważniejsze jest, aby studenci postrzegali siebie jako część globalnej

A. Stolze, K. Sailer, *Advancing HEIs' Third Mission through Dynamic Capabilities: The Role of Leadership and Agreement on Vision and Goals*, "Journal of Technology Transfer" 2022, vol. 47.

¹⁶ H. Etzkowitz, *Anatomy of the Entrepreneurial University*, "Social Science Information" 2013, vol. 52(3), s. 486–511.

¹⁷ V. Ratten, *Entrepreneurial Universities: The Role of Communities, People and Places*, "Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy" 2017, vol. 11(3), s. 310–315.

¹⁸ B. Jones, N. Iredale, *Enterprise and Entrepreneurship Education: Towards a Comparative Analysis*, "Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy" 2014, vol. 8(1), s. 34–50.

¹⁹ T. Minola, D. Donina, M. Meoli, *Students Climbing the Entrepreneurial Ladder: Does University Internationalization Pay Off?*, "Small Business Economics" 2016, vol. 47(3), s. 565–587.

społeczności uczonych, w której uniwersytet jest przedsiębiorcą wpływającym na ich style uczenia się.

Głównym sposobem, dzięki któremu uniwersytety są postrzegane jako przedsiębiorcze, jest rozwijanie przedsiębiorczej perspektywy w uczeniu się i nauczaniu, ponieważ pomaga to budować bardziej kreatywne społeczeństwo. Obejmuje to uczenie się nowych podejść, które łączą tradycyjne lekcje w klasie z materiałami online. Dzieje się tak, ponieważ pedagogika, która obejmuje interaktywne podejście między uczniami, jest potrzebna w społeczeństwie wiedzy. Pomaga to zintegrować tradycyjne metody uczenia się z nowymi metodami oraz nauczyć więcej uniwersytetów promowania przedsiębiorczego podejścia do sposobu dostarczania materiałów szkoleniowych. Może to obejmować bardziej empiryczny rodzaj uczenia się, w którym studenci są zanurzeni w określonym otoczeniu, aby zdobyć doświadczenie z pierwszej ręki.

W literaturze od dawna argumentuje się, że misje stanowią fundament, na którym uniwersytety publiczne, podobnie jak inne organizacje, powinny budować swoje strategie rozwoju²⁰.

Tradycyjnie ukształtowaną misją uniwersytetów publicznych są badania i upowszechnianie wiedzy w środowiskach akademickich i społecznościach studenckich. Wymiernym przejawem pierwszej z tych misji są aktywne zespoły badawczo-rozwojowe, których działalność prowadzi do wspierania rozwiązań innowacyjnych oraz powstawania wysokiej jakości publikacji. Członkowie tych zespołów uczą studentów, jak stać się wykwalifikowanymi profesjonalistami i przygotować się do odgrywania kluczowych ról w działalności przedsiębiorczej²¹. Rolą uniwersytetów w tym zakresie jest zapewnienie zasobów i infrastruktury dla rozwoju różnorodnych kompetencji członków społeczności uniwersyteckiej, ale także utworzenie środowiska dla rozwoju studentów, aby mogli zdobywać wiedzę jawną i niejawną poprzez uczenie się w środowiskach akademickich²². Misje badawcza i edukacyjna przenikają się za sprawą generowanych na uniwersytetach mechanizmów łączących prowadzone na uniwersytetach badania z kształceniem²³.

²⁰ I. Alegre, J. Berbegal-Mirabent, A. Guerrero, M. Mas-Machuca, *The Real Mission of the Mission Statement: A Systematic Review of the Literature*, "Journal of Management and Organization" 2018, vol. 24(4), s. 456–473.

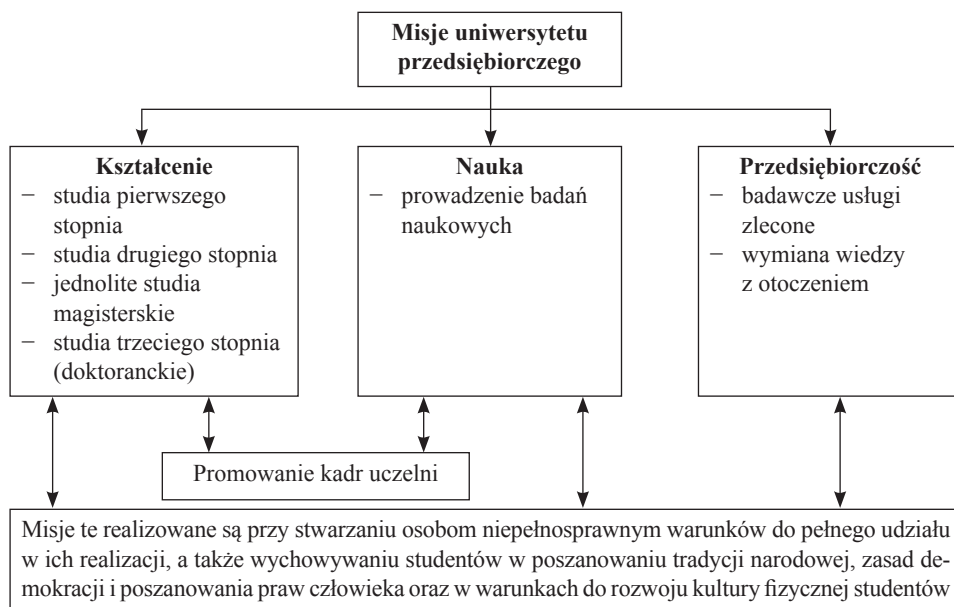
²¹ E. Rasmussen, *Models for University Technology Transfer Operation: Patent Agency and 2g*, "International Journal of Technology Transfer and Commercialisation" 2006, vol. 5(4), s. 291–307.

²² M. Borhani, H. Amiran, J.E. Shahriari, M.R.K.Z. Ghadim, *A Readiness Framework to Evaluate Entrepreneurial Local Economy for an Entrepreneurial University*, "Journal of Industry-University Collaboration" 2020, vol. 2(3), s. 111–123.

²³ E.E. Lehmann, M. Menter, *University-Industry Collaboration and Regional Wealth*, "Journal of Technology Transfer" 2016, vol. 41(6), s. 1284–1307.

Narastająca zmienność, złożoność, niejednoznaczność i nieprzewidywalność otoczenia sprawiają, że chcąc dopasować się do tych warunków, uniwersytety publiczne przestały koncentrować się wyłącznie na swoich dwóch podstawowych misjach, tj. byciu dostawcami usług edukacyjnych i twórcami wiedzy naukowej, i zaczęły przekształcać się w instytucje zaangażowane dodatkowo w relacje z przemysłem i społeczeństwem. W ten sposób aktywowały się w roli kreatorów wzrostu gospodarczego i społecznego²⁴, co stanowi przejaw realizacji trzeciej misji²⁵.

Chociaż nie ma powszechnie obowiązującej definicji trzeciej misji, to badacze zgadzają się, że obejmuje ona swym zakresem trzy wymiary realizowane przez uniwersytety, dotyczące środowisk zewnętrznych: transfer technologii i innowacje, kształcenie ustawiczne i zaangażowanie społeczne²⁶.

Rysunek 1. Misje uniwersytetów publicznych

Źródło: opracowanie własne.

²⁴ H. Etkowitz, *Anatomy...*; T. Vorley, J. Nelles, *(Re)Conceptualising the Academy: Institutional Development of and Beyond the Third Mission*, "Higher Education Management and Policy" 2008, vol. 3, s. 109–126.

²⁵ G. Secundo, S. Elena-Perez, Ž. Martinaitis, K.-H. Leitner, *An Intellectual Capital Maturity Model (ICMM) to Improve Strategic Management in European Universities: A Dynamic Approach*, "Journal of Intellectual Capital" 2015, vol. 16(2), s. 419–442.

²⁶ E.A. van Burg, G.L. Romme, V.A. Gilsing, I.M. Reymen, *Creating University Spin-Offs: A Science-Based Design Perspective*, "Journal of Product Innovation Management" 2008, vol. 25(2), s. 114–128.

Koncepcja „trzeciej misji” to rozwijający się komponent odpowiedzialności uniwersytetów na całym świecie. Termin ten nadaje nazwę działaniom, zadaniom i osiągnięciom, które uczelnie poza nauczaniem i badaniami realizują od wielu lat. Począwszy od lat 80., toczy się dyskusja na temat tej misji uniwersytetów. Realizacja trzeciej misji przez uniwersytety publiczne poprzez powiązania uniwersytetów ze społeczeństwem obywatelskim i przedsiębiorstwami wzmacnia postrzeganie przez interesariuszy ich publicznego charakteru. Jest to bardzo ważne, gdyż uniwersytet publiczny stanowi przykład działalności jednostki, która w swych działaniach może być postrzegana jako nie w pełni publiczna, ale też nie jest w pełni prywatna²⁷.

Działania będące wyrazem trzeciej misji w poszczególnych kontekstach instytucjonalnych są zróżnicowane²⁸ i określane jako przedsiębiorczość akademicka, transfer wiedzy, zaangażowanie akademickie oraz działania związane z wymianą wiedzy.

Realizacja trzeciej misji wiąże się dla uniwersytetu z ustanowieniem:

- nowego rozumienia tradycyjnych misji dydaktycznych i badawczych;
- interdyscyplinarnej współpracy z partnerami zewnętrznymi, zarówno z punktu widzenia badawczego, jak i w odniesieniu do kształcenia;
- nowych, tj. odznaczających się wysoką efektywnością, sposobów zarządzania uczelnią²⁹.

W ten sposób uniwersytety publiczne osiągają status przedsiębiorczych oraz otwierają przestrzeń nie tylko do rozwoju kapitału ludzkiego i kształcenia gotowej do wejścia na rynek siły roboczej, lecz także do realizacji swoich zamierzeń długookresowych.

Nadanie uniwersytetowi cech przedsiębiorczych (wdrożenie modelu uniwersytetu przedsiębiorczego) wymaga powiązania rozwoju gospodarczego z badaniami i kształceniem jako – jak już wzmiankowano – tradycyjnymi misjami akademickimi³⁰. Zdaniem badaczy prowadzenie działalności przedsiębiorczej przekształca uniwersytet w organizację przedsiębiorczą tylko wtedy, gdy jej działalność tworzy wartość dodaną dla kształcenia oraz badań naukowych i odwrotnie³¹.

²⁷ A. Żywicka, *O współzależnościach prawa publicznego i prywatnego w regulacjach gospodarczych na przykładzie systemu oceny zgodności wyrobów – kilka refleksji*, „Annales UMCS sectio G (Ius)” 2020, vol. 67(1), s. 149–161.

²⁸ M. Guerrero, D. Urbano, *The Development of an Entrepreneurial University*, “Journal of Technology Transfer” 2012, vol. 37, s. 43–74.

²⁹ M. Nicotra, M. Del Giudice, M. Romano, *Fulfilling University Third Mission: Towards an Ecosystemic Strategy of Entrepreneurship Education*, “Studies in Higher Education” 2021, vol. 46(5), s. 1000–1010.

³⁰ H. Etkowitz, *Anatomy...*

³¹ C. Sam, P. van der Sijde, *Understanding the Concept of the Entrepreneurial University from the Perspective of Higher Education Models*, “Higher Education” 2014, vol. 68(6), s. 891–908.

Przedsiębiorcze uniwersytety opracowują sposoby wspierania nowych przedsięwzięć studentów i wykładowców oraz ich powiązań z przemysłem. Znajduje to odzwierciedlenie w zbiorowych działaniach przedsiębiorczych uniwersytetów, które pomagają budować strategiczny sposób włączania innowacji³². Pomaga to powiązać społeczno-ekonomiczny wkład uniwersytetu w rozwój społeczności lokalnej. Tym bardziej, że wspieranie wolności działalności gospodarczej przyczynia się do rozwoju gospodarki oraz do wzrostu dobrobytu społecznego³³.

Q. Zhang, N.G. MacKenzie, D. Jon-Evans i R. Huggins na podstawie przeprowadzonego badania stwierdzili, że regiony o niższej konkurencyjności częściej angażują się w przedsiębiorczość na uniwersytetach³⁴. Dlatego przejście od tradycyjnego do przedsiębiorczego uniwersytetu jest wspierane przez skupienie się na transferze technologii³⁵. Wynika to z technologii opracowanej przez uniwersytety, a następnie skomercjalizowanej, która stanowi źródło przychodów. Ponadto transfer technologii łączy przemysł i podmioty rządowe z uniwersytetami, które zachęcają do procesu współtworzenia.

UWARUNKOWANIA PRAWNE ZACHOWAŃ PRZEDSIĘBIORCZYCH UNIwersYTETÓW PUBLICZNYCH. CZY OBECNIE OBOWIĄZUJĄCE REGULACJE PRAWNE SPRZYJAJĄ REALIZACJI ICH TRZECIEJ MISJI?

Dotychczas w literaturze zauważono, że istotnym argumentem kierującym uniwersytety w stronę modelu przedsiębiorczego jest spadek wartości ich przychodów z tradycyjnych źródeł. Stan ten zmusił zarządzających nimi do poszukiwania alternatywnych źródeł przychodów³⁶. W efekcie poszukując dodatkowych źródeł przychodów, uniwersytety inicjują zachowania przedsiębiorcze.

W tabeli 1 zestawiono akty prawne, które warunkują realizację przez uniwersytety publiczne konkretnych zadań, wpisujących się w trzy obszary – trzy misje (nauka – prowadzenie działalności naukowej; kształcenie – studentów i doktorantów oraz promowanie kadr uczelni; świadczenie usług badawczych oraz

³² C. Hayter, D. Cahoy, *Towards a Strategic View of Higher Education Social Responsibilities: A Dynamic Capabilities Approach*, "Strategic Organization" 2018, vol. 16(1), s. 12–34.

³³ L. Bielecki, *Działalność nieewidencjonowana i zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej jako wybrane problemy ustawy Prawo przedsiębiorców a zasada równości przedsiębiorców i inne zasady działalności gospodarczej. Zarys zagadnienia w aspekcie teoretyczno-praktycznym*, „Annales UMCS sectio G (Ius)” 2023, vol. 70(1), s. 9–21.

³⁴ Q. Zhang, N.G. MacKenzie, D. Jon-Evans, R. Huggins, *Leveraging Knowledge as Competitive Asset? The Intensity, Performance and Structure of Universities Entrepreneurial Knowledge Exchange Activities at a Regional Level*, "Small Business Economics" 2016, vol. 47(3), s. 657–675.

³⁵ M. Guerrero, D. Urbano, A. Fayolle, M. Klofsten, S. Mian, *op. cit.*

³⁶ T.E. Stuart, W.W. Ding, *When Do Scientists Become Entrepreneurs? The Social Structural Antecedents of Commercial Activity in the Academic Life Sciences*, "American Journal of Sociology" 2006, vol. 112(1), s. 97–144.

transfer wiedzy i technologii do gospodarki). Wszystkie te działania realizowane są z uwzględnieniem możliwości udziału w realizacji tych misji uczelni osobom z niepełnosprawnościami, stwarzania warunków do rozwoju kultury fizycznej oraz poszanowania tradycji, zasad demokracji i praw człowieka.

Uniwersytety publiczne jako jednostki sektora finansów publicznych poddane są szczególnym rygorom w zakresie gospodarowania mieniem i środkami finansowymi tych jednostek. Obowiązujące akty prawne obligują (ustalonych w tych jednostkach dysponentów środków finansowych) do ściśle określonych i jednolitych zachowań w stosunku do występujących w tych jednostkach zjawisk ekonomicznych realizowanych w procesie zarządzania tymi jednostkami.

Tabela 1. Obowiązujące (podstawowe) akty prawne w zakresie zarządzania zadaniami realizowanymi przez uczelnie publiczne

Akty prawne	Zakres stosowania
Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668, ze zm.)	Określa zasady funkcjonowania szkolnictwa wyższego oraz prowadzenia działalności naukowej
Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009, nr 157, poz. 1240, ze zm.)	Reguluje zasady gospodarowania finansami publicznymi
Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 1994, nr 121, poz. 591, ze zm.)	Reguluje zasady ewidencji operacji gospodarczych, na podstawie których sporządzane jest sprawozdanie finansowe jednostek organizacyjnych mających siedzibę na terenie kraju
Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. 2004, nr 14, poz. 114, ze zm.)	Określa zasady i zakres odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, organy właściwe oraz postępowanie w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych
Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019, poz. 2019, ze zm.)	Reguluje zamówienia publiczne oraz konkursy, a także określa: podmioty obowiązane do stosowania przepisów ustawy, zakres włączeń stosowania przepisów ustawy, zasady udzielania zamówień, etapy przygotowania i prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, tryby udzielania zamówień oraz szczególne instrumenty i procedury w zakresie zamówień, wymagania dotyczące umów w sprawie zamówienia publicznego oraz umów ramowych, organy właściwe w sprawach zamówień, środki ochrony prawnej, pozasądowe rozwiązywanie sporów dotyczących realizacji umów w sprawie zamówienia publicznego, kontrolę udzielania zamówień oraz kary pieniężne

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych (Dz.U. 2019, poz. 305)	Określa sposób podziału środków finansowych, o których mowa w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dla uczelni publicznych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, dla uczelni akademickich nadzorowanych przez ministra, dla instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk, instytutów badawczych, międzynarodowych instytutów naukowych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla uczelni publicznych kształcących personel lotniczy dla lotnictwa cywilnego, sposób ustalania wysokości subwencji dla Polskiej Akademii Umiejętności
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz.U. 2010, nr 238, poz. 1579)	Uszczegóławia zasady rozliczania inwestycji finansowanych z zasobów budżetu państwa

Źródło: opracowanie własne.

W tabeli 2 zestawiono wybrane unormowania prawne związane z realizacją trzech misji uniwersytetów publicznych, realizowane jako podstawowa działalność operacyjna tych jednostek.

We wszystkich trzech obszarach uczelni publicznych podstawowym aktem prawnym jest ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce³⁷. Na jej podstawie uczelnia realizuje zadania dydaktyczne, badawcze i dotyczące działalności gospodarczej. Zarządzający szkołami wyższymi – z uwagi na różnorodność zadań, jakie realizują (zgodnie z art. 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) – muszą stosować się do licznych regulacji prawnych i ich interpretacji. Stosowanie tych regulacji jest niezbędne i w każdym przypadku warunkuje decyzje zarządzających uczelniami.

Zadania wykonywane w obszarze działalności kształcenia (tabela 3), polegające przede wszystkim na kształceniu studentów, pracowników i doktorantów, normowane są na poziomie krajowym i międzynarodowym. Takie rozwiązanie ma wpływać na powstawanie relacji między uczelniami i przedsiębiorstwami w Europie i na świecie.

Cele działalności naukowej obejmują realizację badań naukowych, prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych. Działania tego obszaru – z uwagi na powstające relacje z podmiotami zewnętrznymi – wywierają wpływ na roz-

³⁷ Dz.U. 2018, poz. 1668, ze zm.

Tabela 2. Regulacje prawne podstawowych obszarów funkcjonowania uniwersytetów publicznych (realizujących trzy misje)

Rodzaj regulacji	Trzy misje uniwersytetów publicznych		
	działalność kształcenia (DK)	działalność naukowa (DN)	działalność usług badawczych (DUB)
Rozwiązania prawne skierowane do konkretnych obszarów	<ul style="list-style-type: none"> – Wspólna Deklaracja Europejskich Ministrów Edukacji – ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668, ze zm.) 	<ul style="list-style-type: none"> – ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668, ze zm.) 	<ul style="list-style-type: none"> – ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2018, poz. 646) – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 1994, nr 121, poz. 591, ze zm.) – ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. 1992, nr 21, poz. 86, ze zm.) – ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 1991, nr 80, poz. 350, ze zm.) – ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004, nr 54, poz. 53, ze zm.) – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. 1997, nr 137, poz. 926, ze zm.)
Rozwiązania prawne skierowane do całej organizacji	<ul style="list-style-type: none"> – ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668, ze zm.) – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009, nr 157, poz. 1240, ze zm.) – ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. 2004, nr 14, poz. 114, ze zm.) – rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych (Dz.U. 2019, poz. 305) – ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019, poz. 2019, ze zm.) – ustawy podatkowe, m.in. z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 1991, nr 80, poz. 350, ze zm.), z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. 1992, nr 21, poz. 86, ze zm.), z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004, nr 54, poz. 53, ze zm.) 		

Źródło: opracowanie własne na podstawie: A. Pisarska, J. Karpacz, *Antecedences of Cooperation of Public Higher Education Institutions with External Entities Literature Approach*, "International Journal of Contemporary Management" 2016, vol. 15(4), s. 17–30.

powszechnianie wyników prowadzonych przez uczelnie badań. Rozwiązania prawne, które je regulują, mają wspierać efektywność tych zadań.

Obszar, w którym realizowana jest trzecia misja, często w formie działalności gospodarczej (działalności usług badawczych) publicznych szkół wyższych, podlega regulacjom prawnym na zasadach ogólnych dotyczących funkcjonowania obszaru sektora publicznego realizującego działania w gospodarce, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów podatkowych.

PODSUMOWANIE

Przedsiębiorczy uniwersytet odgrywa ważną rolę zarówno jako twórca wiedzy, jak i instytucja ją rozpowszechniająca. Ze względu na te wymiary przedsiębiorcze uniwersytety są postrzegane jako centra wiedzy i strategiczni organizatorzy procesów tworzenia, absorpcji, transferu i rozpowszechniania wiedzy oraz wymiany wiedzy między przedsiębiorczym uniwersytetem a środowiskiem. Oczekiwanie realizacji tych ważnych społecznie i gospodarczo ról przenika się z wysoką złożonością samej konstrukcji uniwersytetów publicznych, głównie za sprawą oddziaływania na nie wielu regulacji prawnych, tak sektorowych (sektora finansów publicznych), jak i bezpośrednio odnoszących się do uniwersytetów. W Polsce kluczowym aktem regulującym tę kwestię jest ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zawarte w niej regulacje, wsparte kryteriami, na jakich odbywa się ewaluacja jednostek naukowych, otwierają uniwersytetom publicznym przestrzeń do realizacji trzeciej misji, a zatem tej mogącej wprowadzić je na ścieżkę zachowań przedsiębiorczych.

W tym świetle, dążąc do udzielenia odpowiedzi na postawione na wstępie pytanie badawcze, w opracowaniu dostarczono argumentów, w świetle których stwierdzono, że obecnie zgodnie z zapisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uczelnie mogą realizować trzy misje, które są zbieżne z tymi konstytuującymi współczesny model uniwersytetu przedsiębiorczego. Pozwala to zarazem stwierdzić brak przesłanek prawnych uniemożliwiających realizowanie zadań we wzmiankowanych we wcześniejszych częściach pracy misji, tj. kształcenia, prowadzenia badań naukowych i komercjalizowania wyników badań m.in. poprzez świadczenie usług badawczych, które transferowane są do społeczeństwa i gospodarki.

Wychodząc poza główny nurt rozważań podjętych w niniejszym artykule, warto dodać, że koncepcja publicznego uniwersytetu przedsiębiorczego jest przedmiotem szeroko zakrojonej debaty w środowisku naukowym na świecie, w tym w Polsce. Obok licznych głosów wspierających ten sposób zorientowania uniwersytetu na otoczenie pojawiają się również głosy przeciwnie, postrzegające nadawanie cech przedsiębiorczych uniwersytetom publicznym za zagrożenie dla swobody akademickiej jako kluczowej antecedencji prowadzenia badań, a szerszej – wolności naukowej. Wsłuchując się w głosy tej debaty prowadzonej na

łamach czasopism naukowych, wydaje się, że kwestia przedsiębiorczości uniwersytetu powinna być pozostawiona do wyłącznej decyzji konkretnych środowisk (uniwersytetów publicznych), czemu powinny sprzyjać regulacje w sferze prawa. W efekcie wzmocni to heterogeniczność uniwersytetów, która powinna być promowana przez system prawa.

Uniwersytet przedsiębiorczy stanowi sieć wykładowców, pracowników administracji, studentów, absolwentów, menedżerów, ale także obywateli i przedsiębiorców zaangażowanych w procesy tworzenia i rozpowszechniania wiedzy³⁸. Dlatego skoro nie stwierdzono znaczących ograniczeń w systemie prawa krajowego, w kolejnych badaniach warto zwrócić uwagę na wewnętrzne (w obrębie uniwersytetów publicznych) uwarunkowania prawne zachowań przedsiębiorczych oraz ich relacji z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Pozwoli to określić, na ile uniwersytety są przygotowane na wyzwolenie zachowań przedsiębiorczych.

BIBLIOGRAFIA

Literatura

- Alegre I., Berbegal-Mirabent J., Guerrero A., Mas-Machuca M., *The Real Mission of the Mission Statement: A Systematic Review of the Literature*, "Journal of Management and Organization" 2018, vol. 24(4), DOI: <https://doi.org/10.1017/jmo.2017.82>.
- Arroyabe M.F., Schumann M., Arranz C.F.A., *Mapping the Entrepreneurial University Literature: A Text Mining Approach*, "Studies in Higher Education" 2022, vol. 47(5), DOI: <https://doi.org/10.1080/03075079.2022.2055318>.
- Audretsch D.B., *From the Entrepreneurial University to the University for the Entrepreneurial Society*, "Journal of Technology Transfer" 2014, vol. 39(3), DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-012-9288-1>.
- Audretsch D.B., Belitski M., *Three-Ring Entrepreneurial University: In Search of a New Business Model*, "Studies in Higher Education" 2021, vol. 46(5), DOI: <https://doi.org/10.1080/03075079.2021.1896804>.
- Bielecki L., *Działalność nieewidencjonowana i zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej jako wybrane problemy ustawy Prawo przedsiębiorców a zasada równości przedsiębiorców i inne zasady działalności gospodarczej. Zarys zagadnienia w aspekcie teoretyczno-praktycznym*, „Annales UMCS sectio G (Ius)” 2023, vol. 70(1), DOI: <https://doi.org/10.17951/g.2023.70.1.9-21>.
- Borhani M., Amiran H., Shahriari J.E., Ghadim M.R.K.Z., *A Readiness Framework to Evaluate Entrepreneurial Local Economy for an Entrepreneurial University*, "Journal of Industry-University Collaboration" 2020, vol. 2(3), DOI: <https://doi.org/10.1108/JIUC-03-2020-0003>.
- Burg E.A. van, Romme G.L., Gilsing V.A., Reymen I.M., *Creating University Spin-Offs: A Science-Based Design Perspective*, "Journal of Product Innovation Management" 2008, vol. 25(2), DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1540-5885.2008.00291.x>.
- Etzkowitz H., *Anatomy of the Entrepreneurial University*, "Social Science Information" 2013, vol. 52(3), DOI: <https://doi.org/10.1177/0539018413485832>.
- Etzkowitz H., *Tech Transfer, Incubators Probed at Triple Helix III*, "Research Technology Management" 2000, vol. 4(6).

³⁸ H. Etzkowitz, *Tech Transfer...*; T. Vorley, J. Nelles, *op. cit.*

- Etzkowitz H., Klofsten M., *The Innovating Region: Toward a Theory of Knowledge-Based Regional Development*, "R&D Management" 2005, vol. 35(3), DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9310.2005.00387.x>.
- Etzkowitz H., Webster A., Gebhardt C., Terra B.R.C., *The Future of the University and the University of the Future: Evolution of Ivory Tower to Entrepreneurial Paradigm*, "Research Policy" 2000, vol. 29(2), DOI: [https://doi.org/10.1016/S0048-7333\(99\)00069-4](https://doi.org/10.1016/S0048-7333(99)00069-4).
- Forliano C., De Bernardi P., Yahiaoui D., *Entrepreneurial Universities: A Bibliometric Analysis Within the Business and Management Domains*, "Technological Forecasting and Social Change" 2021, vol. 165, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2020.120522>.
- Gibb A.A., Hannon P., *Towards the Entrepreneurial University*, "International Journal of Entrepreneurship Education" 2006, vol. 4(1).
- Guerrero M., Urbano D., *The Development of an Entrepreneurial University*, "Journal of Technology Transfer" 2012, vol. 37.
- Guerrero M., Urbano D., Fayolle A., Klofsten M., Mian S., *Entrepreneurial Universities: Emerging Models in the New Social and Economic Landscape*, "Small Business Economics" 2016, vol. 47(3), DOI: <https://doi.org/10.1007/s11187-016-9755-4>.
- Hayter C., Cahoy D., *Towards a Strategic View of Higher Education Social Responsibilities: A Dynamic Capabilities Approach*, "Strategic Organization" 2018, vol. 16(1), DOI: <https://doi.org/10.1177/1476127016680564>.
- Henry C., Lahikainen K., *Exploring Intrapreneurial Activities in the Context of the Entrepreneurial University: An Analysis of Five EU HEIs*, "Technovation" 2024, vol. 129, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2023.102893>.
- Jones B., Iredale N., *Enterprise and Entrepreneurship Education: Towards a Comparative Analysis*, "Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy" 2014, vol. 8(1), DOI: <https://doi.org/10.1108/JEC-08-2012-0042>.
- Klofsten M., Fayolle A., Guerrero M., Mian S., Urbano D., Wright M., *The Entrepreneurial University as Driver for Economic Growth and Social Change – Key Strategic Challenges*, "Technological Forecasting and Social Change" 2019, vol. 141, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.12.004>.
- Lehmann E.E., Menter M., *University–Industry Collaboration and Regional Wealth*, "Journal of Technology Transfer" 2016, vol. 41(6), DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-015-9445-4>.
- Mascarenhas C., Marques C.S., Galvão A.R., Santos G., *Entrepreneurial University: Towards a Better Understanding of Past Trends and Future Directions*, "Journal of Enterprising Communities" 2017, vol. 11(3), DOI: <https://doi.org/10.1108/JEC-02-2017-0019>.
- Minola T., Donina D., Meoli M., *Students Climbing the Entrepreneurial Ladder: Does University Internationalization Pay Off?*, "Small Business Economics" 2016, vol. 47(3), DOI: <https://doi.org/10.1007/s11187-016-9758-1>.
- Nicotra M., Del Giudice M., Romano M., *Fulfilling University Third Mission: Towards an Ecosystemic Strategy of Entrepreneurship Education*, "Studies in Higher Education" 2021, vol. 46(5), DOI: <https://doi.org/10.1080/03075079.2021.1896806>.
- Pisarska A., *(Nie)stabilność uniwersytetów publicznych. Optyka koncepcji uniwersytetu przedsiębiorczego*, Kielce 2023.
- Pisarska A., Karpacz J., *Antecedences of Cooperation of Public Higher Education Institutions with External Entities Literature Approach*, "International Journal of Contemporary Management" 2016, vol. 15(4), DOI: <https://doi.org/10.4467/24498939IJCM.16.029.6710>.
- Rasmussen E., *Models for University Technology Transfer Operation: Patent Agency and 2g*, "International Journal of Technology Transfer and Commercialisation" 2006, vol. 5(4), DOI: <https://doi.org/10.1504/IJTTC.2006.013340>.

- Ratten V., *Entrepreneurial Universities: The Role of Communities, People and Places*, "Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy" 2017, vol. 11(3), DOI: <https://doi.org/10.1108/JEC-03-2017-0021>.
- Sam C., Sijde P. van der, *Understanding the Concept of the Entrepreneurial University from the Perspective of Higher Education Models*, "Higher Education" 2014, vol. 68(6), DOI: <https://doi.org/10.1007/s10734-014-9750-0>.
- Secundo G., Elena-Perez S., Martinaitis Ž., Leitner K.-H., *An Intellectual Capital Maturity Model (ICMM) to Improve Strategic Management in European Universities: A Dynamic Approach*, "Journal of Intellectual Capital" 2015, vol. 16(2), DOI: <https://doi.org/10.1108/JIC-06-2014-0072>.
- Siegel D.S., Wright M., *Academic Entrepreneurship: Time for a Rethink?*, "British Journal of Management" 2015, vol. 26(4), DOI: <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12116>.
- Starostina A., Bugro V., Kravchenko V., Gatto G., Kochkina N., *Entrepreneurial University: Exploring Its Essence, Phases of Development, and Operating Mechanism during Wartime in Ukraine*, "International Journal of Educational Development" 2023, vol. 103.
- Stolze A., Sailer K., *Advancing HEIs' Third Mission through Dynamic Capabilities: The Role of Leadership and Agreement on Vision and Goals*, "Journal of Technology Transfer" 2022, vol. 47, DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-021-09850-9>.
- Stuart T.E., Ding W.W., *When Do Scientists Become Entrepreneurs? The Social Structural Antecedents of Commercial Activity in the Academic Life Sciences*, "American Journal of Sociology" 2006, vol. 112(1), DOI: <https://doi.org/10.1086/502691>.
- Vorley T., Nelles J., *(Re)Conceptualising the Academy: Institutional Development of and Beyond the Third Mission*, "Higher Education Management and Policy" 2008, vol. 3, DOI: <https://doi.org/10.1787/hemp-v20-art25-en>.
- Zhang Q., MacKenzie N.G., Jon-Evans D., Huggins R., *Leveraging Knowledge as Competitive Asset? The Intensity, Performance and Structure of Universities Entrepreneurial Knowledge Exchange Activities at a Regional Level*, "Small Business Economics" 2016, vol. 47(3), DOI: <https://doi.org/10.1007/s11187-016-9759-0>.
- Żywicka A., *O współzależnościach prawa publicznego i prywatnego w regulacjach gospodarczych na przykładzie systemu oceny zgodności wyrobów – kilka refleksji*, „Annales UMCS sectio G (Ius)” 2020, vol. 67(1), DOI: <https://doi.org/10.17951/g.2020.67.1.149-161>.
- Żywicka A., *W sprawie redefinicji funkcji administracji gospodarczej w warunkach społecznej gospodarki rynkowej (na przykładzie funkcji administracji miar)*, „Annales UMCS sectio G (Ius)” 2017, vol. 64(1), DOI: <https://doi.org/10.17951/g.2017.64.1.265>.

Akty prawne

- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych (Dz.U. 2019, poz. 305).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz.U. 2010, nr 238, poz. 1579).
- Ustawa z dnia 26 lipca z 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 1991, nr 80, poz. 350, ze zm.).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. 1992, nr 21, poz. 86, ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 1994, nr 121, poz. 591, ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. 1997, nr 137, poz. 926, ze zm.).

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004, nr 54, poz. 53, ze zm.).
Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. 2004, nr 14, poz. 114, ze zm.).
Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009, nr 157, poz. 1240, ze zm.).
Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668, ze zm.).
Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2018, poz. 646).
Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019, poz. 2019, ze zm.).

ABSTRACT

The aim of the study is to identify a collection of legal regulations relating to the implementation of three missions of public universities, which are collectively included in the concept of an entrepreneurial university. The fundamental question to be answered is whether the legal environment in Poland is favorable to the implementation of the mission of an entrepreneurial university by public universities. The conducted research provided arguments which led to the conclusion that currently universities can pursue three missions that are consistent with the ones constituted by the contemporary model of an entrepreneurial university. This also makes it possible to state that there are no legal grounds preventing the implementation of the three missions constituting the model of an entrepreneurial public university, i.e. education, conducting scientific research and commercializing research results by, among others, providing research services that are transferred to the society and the economy.

Keywords: entrepreneurial university; public university; model of an entrepreneurial public university; legal regulations

ABSTRAKT

Celem opracowania jest rozpoznanie zbioru regulacji prawnych odnoszących się do realizacji trzech misji uniwersytetów publicznych, które łącznie ujmowane są w koncepcji uniwersytetu przedsiębiorczego. Zasadnicze pytanie, na jakie postanowiono odpowiedzieć, dotyczy tego, czy otoczenie prawne w Polsce sprzyja realizacji misji uniwersytetu przedsiębiorczego przez uniwersytety publiczne. Przeprowadzone prace badawcze dostarczyły argumentów, w świetle których stwierdzono, że obecnie uczelnie mogą realizować trzy misje, które są zbieżne z tymi, jakie konstytuuje współczesny model uniwersytetu przedsiębiorczego. Pozwala to zarazem stwierdzić brak przesłanek prawnych uniemożliwiających realizowanie trzech misji konstytuujących model przedsiębiorczego uniwersytetu publicznego, tj. kształcenia, prowadzenia badań naukowych i komercjalizowania wyników badań m.in. poprzez świadczenie usług badawczych, które transferowane są do społeczeństwa i gospodarki.

Słowa kluczowe: uniwersytet przedsiębiorczy; uniwersytet publiczny; model przedsiębiorczego uniwersytetu publicznego; regulacje prawne